

УДК 811.111'27:[316.472.4:004.93]

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.4.1/23>**Веремчук Е. О.**

Запорізький національний університет

Шевчук О. В.

Запорізький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕМОДЗІ В АНГЛОМОВНОМУ ТЕКСТОВОМУ ОНЛАЙН СПІЛКУВАННІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОСТІВ В МЕРЕЖІ X ТА КОРПУСУ СМС WHATSAPP)

У статті досліджено прагматичні функції емодзі як знакових одиниць цифрового дискурсу. Актуальність теми зумовлена стрімким зростанням ролі невербальних графічних елементів у текстовій комунікації, зокрема у соціальних мережах, месенджерах та інших онлайн-платформах. Метою поданої статті є аналіз функціонування емодзі у структурі текстових повідомлень як маркерів комунікативних намірів, емоційної виразності, регуляції діалогу та культурної ідентичності. У відповідності з метою дослідження вбачається за необхідне реалізація наступних завдань: окреслення ролі емодзі у цифровій комунікації; виявлення прагматичного потенціалу емодзі; встановлення їх культурної специфічності. Об'єктом дослідження виступають емодзі в англомовній онлайн переписці, тоді як предмет дослідження представлений їх прагматичним потенціалом. Основна дослідницька увага приділяється аналізу емодзі як засобів вираження емоцій, підкреслення мовленнєвих намірів, регулювання комунікативної взаємодії та маркування культурної ідентичності. Емпіричну базу становлять автентичні приклади з відкритих постів мережі X (Twitter) та корпусу текстових повідомлень WhatsApp (NUS SMS Corpus), що забезпечує достовірність наукових спостережень. У результаті дослідження встановлено, що емодзі виконують низку важливих функцій, зокрема: передають емоційні стани (наприклад, доброзичливість, роздратування, смуток), уточнюють або модифікують інтенції мовця, сигналізують комунікативні лакуни (запити, сумніви, потребу в уточненні) та сприяють ефективнішій взаємодії у межах цифрового діалогу. Особливий акцент зроблено на кроскультурних аспектах інтерпретації емодзі, які демонструють, що візуально схожі знаки можуть мати відмінні прагматичні конотації в різних культурах. Зокрема, емодзі 🙏 у західному контексті означає подяку, тоді як у східноазійському – вибачення або покору. Доведено, що наразі в текстовому онлайн спілкуванні емодзі виступають повноцінними елементами комунікації, що формують нову знакову систему в межах цифрової взаємодії. Результати дослідження можуть бути використані в лінгвопрагматичній, міжкультурній комунікації, соціолінгвістиці та цифровій гуманітаристиці. Перспективою дослідження є встановлення лінгвокогнітивних особливостей актуалізації емотивних концептів засобами емодзі.

Ключові слова: емоційність, культурна ідентичність, онлайн переписка, прагматичний вплив, цифровий дискурс.

Постановка проблеми. У сучасну епоху стрімкої цифровізації людської комунікації дедалі більше значення набувають нефонетичні, візуально-графічні елементи, що слугують доповненням або заміником вербального повідомлення. Одним із таких засобів є емодзі – піктографічні символи, що стали невід'ємною частиною інтернет-дискурсу. Вони широко застосовуються в текстових повідомленнях, соціальних мережах, чатах, електронному листуванні, виконуючи функції, аналогічні до невербальних сигналів традиційного усного

спілкування (міміки, жестів, інтонаційних маркерів тощо).

Попри простоту їх візуальної репрезентації, емодзі виявляють складну прагматичну структуру: вони можуть сигналізувати емоційний стан, модифікувати або підсилювати висловлювання, регулювати хід діалогу, сигналізувати про оцінні судження, і навіть виступати маркерами культурної належності. Саме тому вони становлять значний науковий інтерес як об'єкти дослідження в межах сучасної лінгвістики, зокрема прагматики, семіотики, міжкультурної комунікації та медіалінгвістики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На разі існує досить велика кількість досліджень, присвячених вивченню особливостей функціонування емодзі, наприклад [5], їх використанню у Facebook та WhatsApp спілкуванні [4], їх ролі в онлайн мовленні [1]. Однак, незважаючи на численні дослідження проблема класифікації прагматичних функцій емодзі залишається досі відкритою. Тому наукова новизна запропонованого дослідження полягає у висвітленні прагматичних функцій емодзі в онлайн комунікації з особливим акцентом на неоднозначність інтерпретації емодзі в міжкультурній поліетнічній комунікації.

Постановка завдання. Метою поданої статті є аналіз функціонування емодзі у структурі текстових повідомлень як маркерів комунікативних намірів, емоційної виразності, регуляції діалогу та культурної ідентичності. У відповідності з метою дослідження вбачається за необхідне реалізація наступних завдань:

- окреслити роль емодзі у цифровій комунікації;
- виявити прагматичний потенціал емодзі.
- встановити їх культурну специфічність.

Об'єктом дослідження виступають емодзі в англomовній онлайн переписці, тоді як предмет дослідження представлений їх прагматичним потенціалом.

Матеріалом дослідження стала вибірка текстових фрагментів, представлених короткими текстовими фразами, в яких використовуються емодзі. Вона була отримана шляхом аналізу відкритих постів у мережі X, та корпусу СМС WhatsApp повідомлень [8], створеного Сінгапурським національним університетом, який надає до нього відкритий доступ.

Виклад основного матеріалу. У контексті сучасної цифрової комунікації значення емодзі – графічних символів, що передають емоційні стани, наміри, оцінки або реакції учасників дискурсу – постійно зростає. Попри те, що емодзі не належать до традиційних фізичних невербальних сигналів, таких як міміка, жести чи дотики, вони виконують подібні функції у віртуальному просторі, де прямий фізичний контакт між співрозмовниками відсутній.

Розглядаючи сучасну інтернет комунікацію неможливо не зазначити досить високий ступінь її креолізації, що проявляється через інтеграцію різноманітних графічних та мультимедійних елементів – зокрема, смайлів, емодзі, емотиконів, лайків, мемів, що сприяють спрощенню

механізмів самовираження та підвищують ефективність взаєморозуміння учасників онлайн-спілкування [3, с. 61].

Смайл являє собою комбінацію знаків пунктуації (наприклад, дужок, крапок, тире тощо), що використовується для графічного відтворення певної емоції, яку автор цифрового повідомлення бажає передати адресату. Наукові дослідження демонструють, що у сприймача смайлу активуються ті ж області мозку, що й при спостереженні за реальною усміхненою особою [3, с. 63]. Наразі існує ціла система ідеограм та смайлів, яка відома під назвою емодзі. Емотикон, у свою чергу, являє собою піктограму, яка візуалізує емоційний стан. Для передачі емоційної забарвленості та настрою також використовуються «стикери» – графічні образи, які здатні передавати складні емоції, замінюючи при цьому як слова, так і невербальні дії у межах інтернет-комунікації. Іншим засобом невербального спілкування в онлайн-середовищі є мем – складний комунікативний феномен, що представлений як цілісна одиниця, яка поєднує текстову інформацію та графічне зображення у форматі квадратної рамки.

Аналіз матеріалу дослідження, зокрема відкритих постів у мережі X, та корпусу СМС WhatsApp повідомлень [8] дозволив виявити певні прагматичні функції застосування емодзі, до яких належать емоційність, підкреслення намірів, регулювання комунікації та виявлення культурної ідентичності. Розглянемо кожен із зазначених випадків більш детально.

Безперечно, основним прагматичним аспектом використання емодзі в текстовому онлайн спілкуванні є **передача емоцій**: наповнення «сухої» відстороненої онлайн комунікації емоціями, почуттями чи переживаннями. Основними емоціями, які передаються відповідними емодзі є доброзичливість – 😊, смуток – 😞, гнів – 😡. Більш детальне ранжування частотності використання емодзі, ступеня їх емоційності подана у наступному дослідженні [7].

I missed your birthday... I'm really sorry 😞 [10].

Емодзі 😞 використовується для вираження смутку, жалю або співчуття. У цьому прикладі мовець намагається підкреслити щирість вибачення, надаючи емоційності короткому тексту. Без нього повідомлення могло б виглядати сухим або формальним, тоді як використаний смайлик має вказувати на те, що людині справді прикро.

You said you'd call me and you didn't. Again 😡 [8]

Смайлик 😡 передає гнів, роздратування або обурення. У наведеному контексті він посилює емоційний зміст фрази: без емодзі повідомлення виглядало б просто як зауваження, тоді як використання цього цифрового засобу дозволяє підкреслити, що людина справді засмучена або сердита. Отже, використання емодзі дозволяє точніше передати емоцію в текстовій комунікації, де міміка і тон відсутні.

Емоційність є безпосередньо пов'язаною із функцією **підкреслення намірів мовця**. Наприклад,

Sure, I'll help you move this weekend... but you owe me coffee ☹️ [8]

У цьому прикладі автор використовує ☹️ для того, щоб надати повідомленню жартівливого або доброзичливого відтінку. Адресант погоджується допомогти, але додає фразу «you owe me coffee», яка могла б звучати надто серйозною або навіть як вимога. Проте емодзі «підморгування» пом'якшує тон і показує, що це сказано з гумором або в дружньому тоні.

Got your file. Everything looks fine 🤝 [8]

Емодзі 🤝 функціонує як паралель невербального схвального жесту, що в традиційній комунікації асоціюється з підтвердженням, згодою або позитивною оцінкою. У наведеному контексті цей символ виконує прагматичну функцію завершення діалогічного обміну та вказує на позитивне сприйняття отриманої інформації без необхідності розгорнутої вербалізації, що когерентне із принципом економії мовних засобів.

У цифровому дискурсі емодзі типу «великий палець догори» часто використовуються для економії мовних засобів, замінюючи фрази на кшталт «Sounds good», «I agree», «That's fine». Крім того, вони слугують маркерами соціальної ввічливості та підтримки комунікативного контакту, посилюючи інтерперсональну кооперацію в текстових повідомленнях.

У цифровому дискурсі емодзі виконують не лише емоційну чи експресивну функцію, але й відіграють важливу роль у регулюванні комунікативної динаміки. Зокрема, певні емодзі слугують інтеракційними сигналами, що сприяють упорядкуванню текстової взаємодії між співрозмовниками.

Так, емодзі 🙏 (руки у жесті подяки або молитви) контекстуально варіюється між експліцитним вираженням вдячності та проханням або зверненням за підтримкою. Наприклад:

Thank you so much for your help 🙏 [8]

Використане емодзі підсилює подяку, виконуючи емпатичну функцію.

Could you please send the report by noon? 🙏 [8]

У цьому контексті емодзі маркує прохання, пом'якшуючи його та сигналізуючи про ввічливість співрозмовника.

Іншим прикладом є емодзі ❓, що часто використовується як вказівник комунікативної лакуни або потреби в уточненні. Ця цифрова семіотична одиниця сигналізує, що отримана інформація була незрозумілою, і слугує еквівалентом невербального запитального жесту в усному мовленні.

Наприклад:

I thought the meeting was tomorrow ? [8]

Зазначене емодзі позначає сумнів або потребу в уточненні часу

You really meant that ? [10]

У цьому випадку емодзі виступає сигналом нерозуміння або емоційного здивування.

Отже, емодзі реалізують регулятивну функцію в цифровій комунікації, моделюючи мовленнєві акти подяки, прохання, запиту або уточнення та наближаючи письмове онлайн-спілкування до природної усної взаємодії через візуальні паралелі до невербальної поведінки.

Іншим важливим аспектом емодзі є вираження культурної ідентичності, адже вони, попри їхню глобальну доступність та універсальність з погляду цифрового кодування, не є культурно нейтральними. Їхнє значення, частотність використання та прагматична інтерпретація значною мірою залежать від культурних норм, контексту спілкування та мовної соціалізації. Наприклад, емодзі, яке ми розглядали вище 🙏 у західній культурі часто сприймається як жест подяки або звернення з проханням (аналог жесту «дякую» в українській культурі або «please» в англійській). Водночас у багатьох азійських культурах, зокрема в Японії, цей символ асоціюється з актом вибачення або поклоном, що має глибоко вкорінене культурне значення.

Thank you for listening to my presentation 🙏 (English-language culture: gratitude) *I'm sorry for the mistake in my last email 🙏* (Japanese culture: apology)

Інший приклад – емодзі 😊 (усмішка зі зімкненими очима), який в англійському контексті передає доброзичливість або легку ввічливість, а у спілкуванні між японськими користувачами може сприйматися як ознака стриманого незадоволення або сарказму, залежно від інтонації тексту.

Крім того, варто враховувати різницю у сприйнятті жестових емодзі, таких як 🤝 (великий

палець догори). У більшості англomовних країн це знак згоди або підтримки, проте в деяких культурах (наприклад, на Близькому Сході чи в частині Південної Америки) він може мати образливе або грубе значення, що призводить до потенційного міжкультурного непорозуміння [6].

Зважаючи на результати існуючих досліджень [9; 6; 2; 9] культурні відмінності між сприйняттям різних емоцій досить різні та багатоаспектні, і їх обов'язково треба враховувати у міжкультурній комунікації. Узагальнені результати подані у Таблиці 1.

Висновки. У межах проведеного дослідження було з'ясовано, що емодзі, як елементи сучасного цифрового дискурсу, виконують багатофункціональну комунікативну роль, зокрема реалізуючи емоційну, прагматичну, регулятивну та культурно-маркерну функції. Їх використання сприяє компенсації відсутності невербальних компонентів традиційного спілкування (міміки, інтонації, жестів) у текстовому онлайн-форматі.

Проаналізовані контексти засвідчили здатність емодзі передавати не лише емоційні стани мовця, але й його комунікативні наміри, акти мовленнєвого регулювання (прохання, уточнення,

підтвердження) та встановлювати інтерперсональні відносини в межах цифрової взаємодії. Використання емодзі дозволяє оптимізувати текстову комунікацію, економити мовні ресурси та підвищувати ефективність взаєморозуміння між співрозмовниками.

Окрему увагу в дослідженні приділено культурній специфіці інтерпретації емодзі. Показано, що навіть візуально універсальні символи можуть мати різні прагматичні конотації залежно від культурного контексту. Зокрема, емодзі 🙏 може означати подяку в західному комунікативному просторі, тоді як у східноазійських культурах – вибачення або покірність. Подібна багатозначність характерна і для інших емодзі, зокрема 😊, 👍, що вимагає уважного врахування культурної специфіки у міжкультурному цифровому спілкуванні.

Таким чином, емодзі сьогодні є не просто декоративними елементами онлайн-комунікації, але й повноцінними семіотичними одиницями, які набувають дедалі більшої комунікативної ваги. Їхнє вивчення відкриває перспективи для подальших міждисциплінарних досліджень у галузях лінгвістики, прагматики, соціолінгвістики та міжкультурної комунікації.

Таблиця 1

Культурно-детермінована інтерпретація емодзі

Емодзі	Загальне значення	Інтерпретація в західних культурах	Інтерпретація в східноазійських культурах	Потенційні ризики/ непорозуміння
🙏	Подяка / прохання / молитва	Подяка або прохання	Вибачення, покірність, кланяння	Неправильне прочитання як релігійний символ
😊	Усмішка, дружелюбність	Дружність, стримана радість	Може вказувати на стримане незадоволення або саркастичну посмішку	Іронія може бути непомітною для носіїв інших культур
👍	Схвалення / «добре»	Підтримка, згода, «ОК»	Переважно нейтрально або не вживається	Може бути образливим у деяких арабських та південноамериканських культурах
😏	Іронія / абсурдність	Іронія, жарт, легка зневага	Може сприйматися як збентеження або навіть негативна реакція	Складно дешифрувати без контексту
😬	Зніяковілість з усмішкою	Невпевненість, напружена ситуація з гумором	Виражає сильну сором'язливість або бажання уникнути конфлікту	Може бути витлумачене як несерйозне ставлення
👏	Аплодисменти / підтримка	Схвалення, привітання	Може тлумачитися як заклик до дії, іноді саркастично	В азійських культурах вимагає обережного контексту
😭	Гіркий плач / емоційне зворушення	Сильний смуток або сміх до сліз (залежно від контексту)	Часто використовується для гіперболічного вираження позитивних емоцій	Полісемія може заплутати адресата
😬	Жартівливість / грубість	Використовується для гумору, самокритики	Унікається як непристойний символ	Може бути визнаний образливим або недоречним

Список літератури:

1. Олейник А. О. Роль символів емоді та їх значення у спілкуванні онлайн. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2022. № 3. С. 108–114.
2. Повний довідник зі значень символів Емої. Використання та цікаві факти. *My Country Mobile*. URL: <https://www.mycountrymobile.com/uk/blog/emoji-meanings/> (дата звернення: 24.05.2025).
3. Трачук Л. Ф., Казначєєва Л. М. Інструменти невербальної інтернет-комунікації. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 1. С. 59–64.
4. Alnuzailli E. S., Waqar Amin M., Saad Alghamdi S., Ahmed Malik N., A. Alhaj A., Ali A. Emojis as graphic equivalents of prosodic features in natural speech: evidence from computer-mediated discourse of WhatsApp and Facebook. *Cogent Arts & Humanities*. 2024. V. 11 (1). DOI: 10.1080/23311983.2024.2391646.
5. Burhanuddin A., M. Hasyim. Linguistic functions of emoji in social media communication. *Option*. 2020. V. 35. P. 558–574.
6. Emoji localization: how to adapt to global markets. *VeraContent*. URL: <https://veracontent.com/mix/emoji-localization/> (accessed: 24.05.2025).
7. Emoji Sentiment Ranking. URL: https://kt.ijs.si/data/Emoji_sentiment_ranking/index.html (accessed: 27.05.2025).
8. NUS SMS Corpus. URL: <https://github.com/WING-NUS/nus-sms-corpus> (accessed: 25.05.2025).
9. Steinberg B. 2024's most misunderstood emojis revealed – do you know what they really mean? *New York Post*. URL: <https://surl.li/fripxe> (accessed: 24.05.2025).
10. X. Social media platform. URL: <https://x.com/i/flow/login?lang=uk> (accessed: 26.05.2025).

Veremchuk E. O., Shevchuk O. V. FEATURES OF EMOJI USAGE IN ENGLISH-LANGUAGE TEXT-BASED ONLINE COMMUNICATION (BASED ON POSTS FROM X NETWORK AND THE WHATSAPP SMS CORPUS)

The article explores the pragmatic functions of emojis as sign units within digital discourse. The relevance of the topic is determined by the rapid growth of the role of non-verbal graphic elements in textual communication, particularly on social media, messengers, and other online platforms. The aim of this article is to analyze the functioning of emojis within text message structures as markers of communicative intent, emotional expression, discourse regulation, and cultural identity. In accordance with the aim, the following research objectives are pursued: to outline the role of emojis in digital communication; to identify their pragmatic potential; and to determine their culture-specific features. The object of the study is emojis used in English-language online correspondence, while the subject of the research is their pragmatic functions. Special attention is paid to the analysis of emojis as tools for expressing emotions, highlighting communicative intentions, regulating interaction, and indicating cultural identity. The empirical base consists of authentic examples from open posts on X (formerly Twitter) and the NUS SMS Corpus of WhatsApp messages, ensuring the reliability of linguistic observations.

The study reveals that emojis perform several essential functions, such as conveying emotional states (e.g., friendliness, irritation, sadness), clarifying or modifying the speaker's intentions, signalling communicative gaps (requests, doubts, clarification needs), and enhancing the effectiveness of digital interactions. A particular focus is placed on cross-cultural aspects of emoji interpretation, which demonstrate that visually similar signs may have differing pragmatic connotations in different cultures. For instance, the 🙏 emoji expresses gratitude in Western contexts, while in East Asian cultures it may convey apology or submission. It is concluded that emojis now function as full-fledged communicative elements, forming a new semiotic system within digital interaction. The findings may be applicable to linguo-pragmatics, intercultural communication, sociolinguistics, and digital humanities. Further research is envisioned in the direction of identifying the linguo-cognitive mechanisms of emotive concept representation through emoji use.

Key words: emotionality, cultural identity, online messaging, pragmatic effect, digital discourse.